

САОПШТЕЊЕ

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.

ГОДИНА XII

САРАЈЕВО, 12.12.2023.

БРОЈ 3

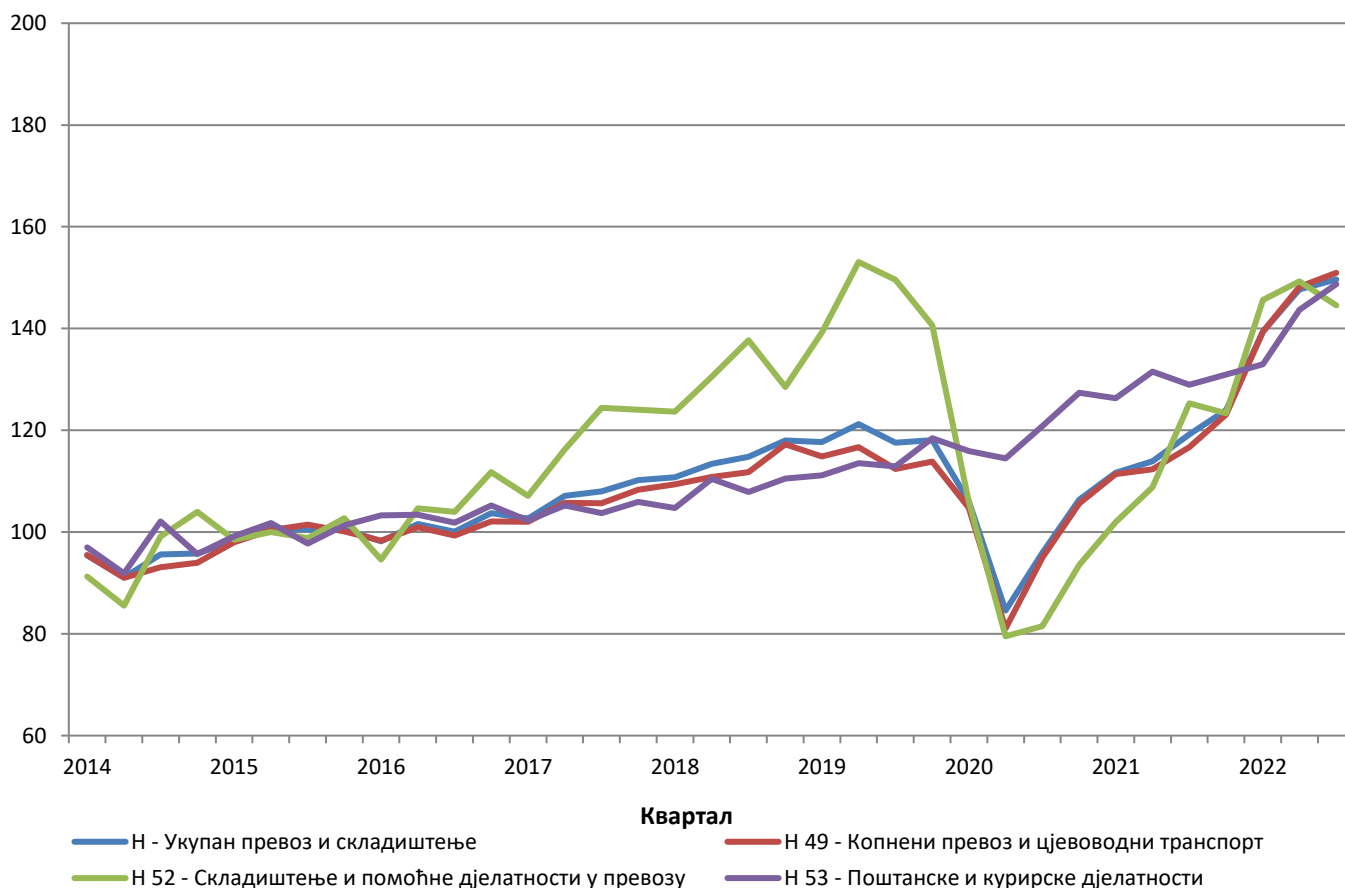
ПОСЛОВНЕ СТАТИСТИКЕ

ИНДЕКСИ ПРОМЕТА ПРЕВОЗА И СКЛАДИШТЕЊА У БИХ, III КВАРТАЛ 2023.

Укупан десезонирани промет пријезова и складиштења у трећем кварталу 2023. године остварио је раст од 2,3% у односу на други квартал 2023. године. Раст промета остварен је у областима копнени пријевоз и цјевоводни транспорт од 3,1%, те у поштанским и курирским дјелатностима у износу од 1,6%, док је пад промета забиљежен у области складиштење и помоћне дјелатности у пријевозу у износу од 1,3%.

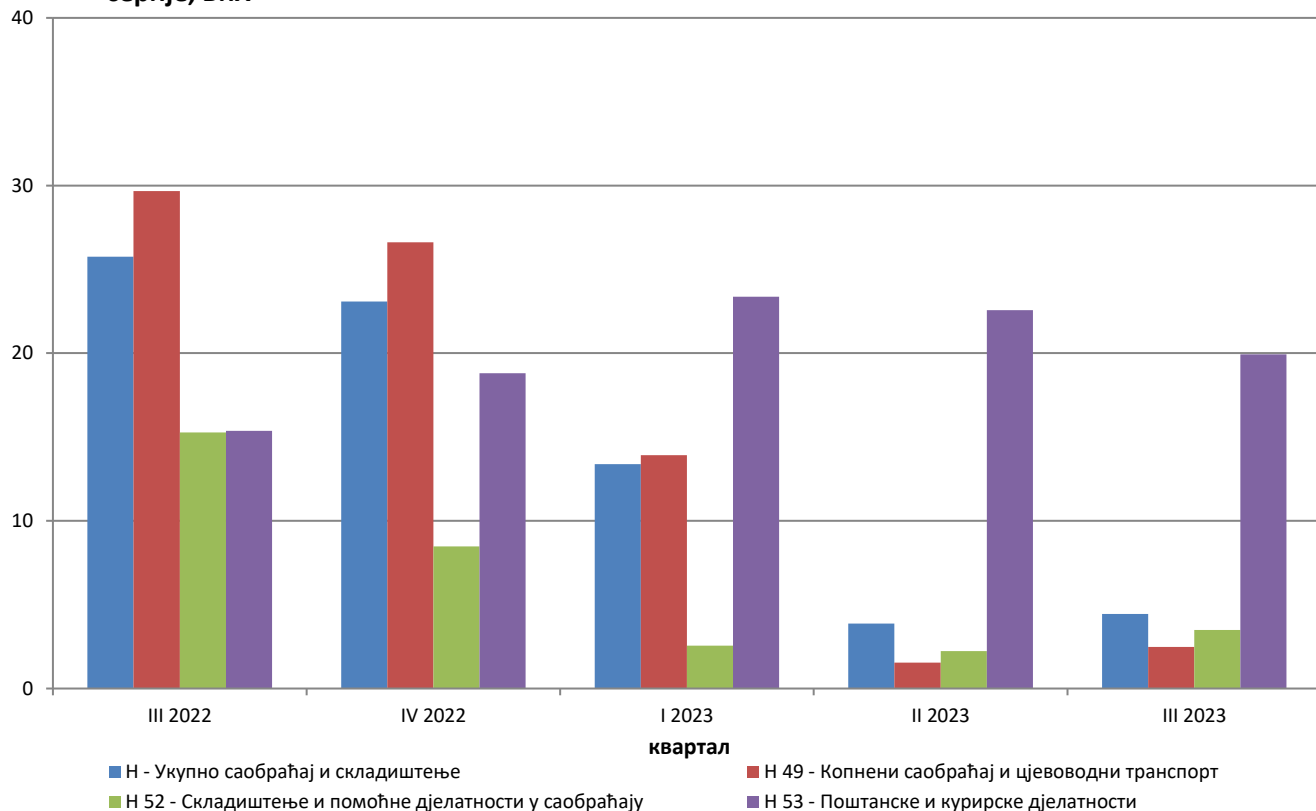
Десезонирани индекс промета пријезова и складиштења у трећем кварталу 2023. године остварио је раст од 57,1% у односу на базну (2015) годину. Раст индекса промета остварен је у областима копнени пријевоз и цјевоводни транспорт од 55,6%, поштанске и курирске дјелатности од 78,5%, те у области складиштење и помоћне дјелатности у пријевозу у износу од 49,4% у односу на базну (2015) годину.

Индекс промета превоза и складиштења, десезонирана серија БиХ, 2015=100

Укупан промет пријевоза и складиштења, календарски прилагођен, у трећем кварталу 2023. године остварио је раст од 4,4% у односу на исти квартал претходне године. Раст промета остварен је у областима копнени пријевоз и цјевоводни транспорт у износу од 2,5%, поштанске и курирске дјелатности од 19,9%, те у области складиштење и помоћне дјелатности у пријевозу у износу од 3,5%.

Годишње стопе промјене промета у превозу и складиштењу, календарски прилагођене серије, БиХ

У структури оствареног промета пријевоза и складиштења (изворни, неприлагођени подаци) у трећем кварталу 2023. године највеће учешће остварено је у области копненог пријевоза и цјевоводног транспорта (73,6%), потом слиједе области складиштење и помоћне дјелатности у пријевозу (14,4%), поштанске и курирске дјелатности (11,97%), те зрачни пријевоз (0,2%).

Табела 1: Номинални показатељи промета саобраћаја и складиштења- изворна (неприлагођена) серија

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности КД БиХ 2010	стопе промјене			индекси промета 2015=100				
		III 2023 II 2023	III 2023 III 2022	III 2023 ø2022	III 2022	IV 2022	I 2023	II 2023	III 2023
Н	Укупно саобраћај и складиштење	5.8	4.4	11.0	156.8	157.4	144.0	154.7	163.7
Н 49	Копнени саобраћај и цјевоводни транспорт	5.5	2.5	8.6	157.7	160.6	143.9	153.2	161.6
Н50	Водени саобраћај	-	-	-	-	-	-	-	-
Н 51	Ваздухопловни саобраћај	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z	Z
Н 52	Складиштење и помоћне дјелатности у саобраћају	12.5	3.5	17.6	162.6	137.4	128.9	149.5	168.2
Н 53	Поштанске и курирске дјелатности	0.9	19.9	19.5	144.7	162.3	164.9	172.1	173.6

*подаци за претходни период су ревидирани

Табела 2: Кварталне стопе промене промета саобраћаја и складиштења израчунате из номиналних индекса

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности КД БиХ 2010	III 2022	IV 2022	I 2023	II 2023	III 2023
		II 2022	III 2022	IV 2022	I 2023	II 2023
Н	Укупно саобраћај и складиштење	1.6	1.6	3.0	-2.3	2.3
Н 49	Копнени саобраћај и цјевоводни транспорт	2.1	2.4	1.7	-4.5	3.1
Н 50	Водени саобраћај	-	-	-	-	-
Н 51	Ваздухопловни саобраћај	z	z	z	z	z
Н 52	Складиштење и помоћне дјелатности у саобраћају	-2.7	-5.7	9.1	1.9	-1.3
Н 53	Поштанске и курирске дјелатности	3.8	4.6	5.3	7.1	1.6

*десезонирани подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

Табела 3: Годишње стопе промјене промета саобраћаја и складиштења израчунате из номиналних индекса

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности КД БиХ 2010	IV 2022	I 2023	II 2023	III 2023	I-III 2023
		IV 2021	I 2022	II 2022	III 2022	I-III 2022
Н	Укупно саобраћај и складиштење	23.1	13.4	3.9	4.4	6.9
Н 49	Копнени саобраћај и цјевоводни транспорт	26.6	13.9	1.5	2.5	5.5
Н 50	Водени саобраћај	-	-	-	-	-
Н 51	Ваздухопловни саобраћај	z	z	z	z	z
Н 52	Складиштење и помоћне дјелатности у саобраћају	8.5	2.6	2.2	3.5	2.8
Н 53	Поштанске и курирске дјелатности	18.8	23.4	22.6	19.9	21.9

*календарски прилагођени подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

Табела 4: Кварталне серије номиналних индекса саобраћаја и складиштења, 2015 = 100

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности КД БиХ 2010	2022		2023		
		III	IV	I	II	III
Н	Укупно саобраћај и складиштење	150.3	152.6	157.2	153.6	157.1
Н 49	Копнени саобраћај и цјевоводни транспорт	151.8	155.5	158.1	150.9	155.6
Н 50	Водени саобраћај	-	-	-	-	-
Н 51	Ваздухопловни саобраћај	z	z	z	z	z
Н 52	Складиштење и помоћне дјелатности у саобраћају	144.3	136.0	148.4	151.3	149.4
Н 53	Поштанске и курирске дјелатности	148.9	155.7	164.0	175.7	178.5

*десезонирани подаци

*подаци за претходни период су ревидирани

Прилог: Извод из Класификације дјелатности КД БиХ 2010

Шифра КД БиХ 2010	Назив дјелатности - КД БиХ 2010
Н	ПРЕВОЗ И СКЛАДИШТЕЊЕ
49	Копнени превоз и цјевоводни транспорт
49.1	Превоз путника жељезницом, међуградски
49.2	Превоз робе жељезницом
49.3	Остали копнени превоз путника
49.4	Друмски превоз робе и услуге пресељења
49.5	Цјевоводни транспорт
50	Водени превоз
50.1	Поморски и приобални превоз путника
50.2	Поморски и приобални превоз робе
50.3	Превоз путника унутрашњим воденим путевима
50.4	Превоз робе унутрашњим воденим путевима
51	Ваздухопловни превоз
51.1	Ваздухопловни превоз путника
51.2	Ваздухопловни превоз робе
52	Складиштење и помоћне дјелатности у превозу
52.1	Складиштење робе
52.2	Помоћне дјелатности у превозу
53	Поштанске и курирске дјелатности
53.1	Дјелатности пружања универзалних поштанских услуга
53.2	Дјелатности пружања осталих поштанских и курирских услуга

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Циљ истраживања

Статистика промета превоза и складиштења примарно има за циљ да пружи благовремене информације о промјени нивоа оствареног промета али и другим релевантним показатељима. Индекс промета превоза и складиштења један је од показатеља економске активности земље који помаже органима државне управе и предузећима из приватног сектора у процесу доношења одлука. Примјењује се и за процјену резултата сектора услуга, потрошње становништва, као и при израчуна националних рачуна. Методологија истраживања промета превоза и складиштења је прописана Уредбом Вијећа (ЕЗ) бр. 1165/98 о краткорочним пословним статистикама (Анекс Д) и њеним измјенама и допунама (у даљем тексту EU-STS регулатива) као и препорукама Eurostata из ове статистичке области.

Обухват

Истраживањем су обухваћени пословни субјекти/правна лица који су према главној дјелатности регистровани да обављају дјелатности превоза и складиштења (дјелатности подручја Н). За потребе истраживања кориштена је Класификација дјелатности Босне и Херцеговине- КД БиХ 2010, која је усклађена са Европском класификацијом економских дјелатности NACE Rev.2. Цјелокупно подручје Босне и Херцеговине је обухваћено истраживањем. Истраживањем нису обухваћени предузетници.

Узорак

За провођење истраживања промета превоза и складиштења у БиХ користи се комбиновани метод пуног обухвата и стратификованог случајног узорка. Узорак је подијељен на стратуме према класи финансијског податка (финансијски извјештај за претходну годину) и дјелатности пословног субјекта (49, 50, 51, 52 и 53). Као помоћна стратификациона варијабла користи се број запослених. Изабрани узорак превоза и складиштења за 2021. годину репрезентативан је на нивоу Босне и Херцеговине, као и на нивоима Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко Дистрикта БиХ.

Прикупљање и обрада података

У провођењу истраживања учествују званичне статистичке институције у БиХ. Основна варијабла посматрања је квартални промет пословног субјекта без ПДВ-а, који је у складу са EU-STS регулативом исказан посебно. Подаци прикупљени од извјештајних јединица, путем образаца К КПС ТРАНС 01 (области 49, 50, 51, 52) и К КПС УСЛ 01 (за област Н53. Поштанске и курирске дјелатности) представљају основу за процјену података за укупну популацију. Агрегирање промета на више нивое (област, подручје или специјални агрегати) дјелатности се врши прије компилације индекса.

Кварталне серије података промета за област Н53 по кварталима од 2010. до 2013 добијене су комбинацијом података из административних извора и других статистичких истраживања. При прерачуна историјске серије података кориштена је метода преклапања („overlapping“). У склопу кварталног истраживања превоза и складиштења, које се од 2015. године спроводи редовно, упоредо су прикупљени подаци и за референтне кварталне 2014. године за област Н53.

Компилација индекса

Индекс промета превоза и складиштења у БиХ изражен је у номиналним вриједностима и израчунава се у односу на нову базну (2015) годину која се примјењује у обрачуна индекса из првог квартала 2018. Уредба ЕУ (ЕЗ) бр. 472/2008 прописује примену базне године од јануара 2018. у државама чланицама ЕУ. Индекс промета изражен је у текућим ценама (није отклоњен утицај промјене цијена).

Сезонско и календарско прилагођавање индекса

Статистичке институције у БиХ уважавајући начин дисеминације података у ЕУ, индексе објављује у сљедећим облицима:

- изворни (неприлагођени) индекси,
- сезонски прилагођени индекси- десезонирани индекси и
- календарски прилагођени индекси

Обзиром да десезонирани и календарски прилагођени индекси имају много већи значај и репрезентативнији су корисницима статистичких података детаљно су приказани у табеларном облику.

Десезонирање подразумијева да су подаци прилагођени за утицај сезоне и календарске дане. Подаци који се упоређују са подацима из претходног периода се, према препорукама Eurostata, презентирају и тумаче у десезонираном облику. Календарско подешавање подразумијева да су подаци прилагођени за утицај календарских и радних дана. Подаци који се пореде са подацима истог периода претходне године се презентирају и тумаче у календарски прилагођеној форми индекса или стопа раста. У случају да наведени календарски ефекти значајно утичу на посматрану временску серију, потребно је исте отклонити.

Календарско и сезонско прилагођавање врши се у JDemetra + апликацији (верзија 2.2.1) методом TRAMO-SEATS на изворним кварталним серијама података те у складу са смјерницама Eurostata. Због својства примијењене методе прилагођавања, додавањем нових опсервација могу настати одређене промјене на ранијој серији већ објављених сезонски и календарски прилагођених индекса.

Дисеминација података

Резултати истраживања изражавају се у облику индекса и стопа промјене те се од 2012. године публикују у редовној кварталној динамици у форми саопштења за јавност на веб страници Агенције за статистику БиХ (www.bhas.gov.ba). У периоду од 2012. до 2017. резултати истраживања су били публиковани у форми саопштења које није укључивало област Н53. Поштанске и курирске дјелатности. Поред тога, није вршено сезонско и календарско прилагођавање индекса. Од првог квартала 2017. године објављују се сезонски и календарски прилагођени индекси који укључују и област Н53. Презентација и интерпретација индекса потпуно је усклађена с онима које су прописане EU-STS регулативом што омогућава домаћим и међународним корисницима непосредно поређење индекса промета превоза и складиштења у БиХ са индексима других земаља.

Ревизија података

Редовна саопштења статистике промета превоза и складиштења објављују се у кварталној динамици и садрже прелиминарне податке. Ревизија података подразумијева да се подаци за претходни квартал (т-1) ревидирају у складу са новим информацијама, те је могуће да се подаци објављени након ревизије разликују од раније објављених, прелиминарних података. У саопштењима је јасно назначено о којим се подацима ради, тако да корисници статистичких података могу правилно да их тумаче. О измјенама података и разлозима корисници ће бити обавјештени на прикладан и транспарентан начин, у редовним кварталним саопштењима и другим публикацијама за јавност као и на веб страници Агенције за статистику БиХ.

Дефиниције

Промет је укупан фактурисани износ који пословни субјект обрачуна за продате робе или пружене услуге током референтног периода трећим лицима и одговара њиховој тржишној вриједности. Укључује и трошкове повезане са продајом чак и ако су ти износи посебно исказани на фактурама. Остварени промет искључује порез на додану вриједност (ПДВ) и остале одбитне порезе, директно повезане с прометом, све царине и порезе на добра и услуге фактурисане од стране јединице. Приходи који су у рачунима предузећа класификовани као други оперативни приходи, финансијски доходак и изванредни дохоци и приходи на рачунима предузећа су искључени из оствареног промета.

Скраћенице

EU- Европска Унија

Eurostat- Статистички уред Европске Уније

КД БиХ 2010- Класификација дјелатности Босне и Херцеговине 2010

NACE Rev.2- Статистичка класификација економских дјелатности у ЕУ

СПР- Статистички пословни регистар

STS – Краткорочне пословне статистике

з- Податак због заштите повјерљивости није објављен

- нема појаве

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26

Телефон: +387 (33) 911 911 | Телефакс: +387 (33) 220 622

Електронска пошта: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница: www.bhas.gov.ba

Одговорна лица:

Велимир Јукић, помоћник директорице за пословне статистике

Весна Ђужић, директорица

Саопштење приредио: Ален Бајрамовић, Мирза Агић

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.